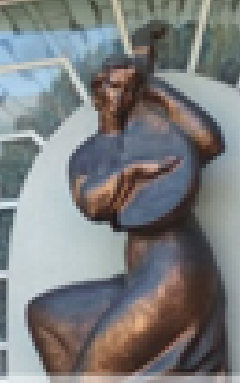

Випуск XVI

ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДУХОВОЇ МУЗИКИ В КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖЖЯ

**ЗБІРНИК
НАУКОВИХ ПРАЦЬ**

м. Рівне – 2024

**ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ДУХОВОЇ МУЗИКИ В КОНТЕКСТІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ
УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖЖЯ**

THE HISTORY OF FORMATION
AND DEVELOPMENT PROSPECTS
OF WIND MUSIC IN THE CONTEXT
OF NATIONAL CULTURE
OF UKRAINE AND ABROAD
COUNTRIES

**Ministry of Education and Science of Ukraine
Rivne State Humanitarian University
Department of wind and percussion instruments of RSHU**

**THE HISTORY OF FORMATION
AND DEVELOPMENT PROSPECTS OF WIND MUSIC
IN THE CONTEXT OF NATIONAL CULTURE
OF UKRAINE
AND ABROAD COUNTRIES**

The collection of scientific works

Vol. 16

**Rivne
2024**

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра духових та ударних інструментів РДГУ**

**ІСТОРИЯ СТАНОВЛЕННЯ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ДУХОВОЇ МУЗИКИ В КОНТЕКСТІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ТА ЗАРУБІЖЖЯ**

Збірник наукових праць

Випуск 16

**м. Рівне
2024**

УДК 780.8 : 780.64

I – 90

Збірник наукових праць зареєстровано Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення, рішення від 25.01.2024 № 183, Ідентифікатор медіа R30-02251.

Збірник наукових праць видається з 2006 року.

Друкуються за ухвалою Вченої ради Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 4 від 23 квітня 2024 р.)

Редакційна колегія:

Цюлюпа С.Д. – заслужений діяч мистецтв України, кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри духових та ударних інструментів Інституту мистецтв РДГУ, **голова редакційної колегії;**

Палаженко О.П. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри духових та ударних інструментів Інституту мистецтв РДГУ, **відповідальний секретар;**

Пьотр Лято – доктор мистецтвознавства, професор, м. Краків, Польща;

Карп'як А.Я. – доктор мистецтвознавства, професор, м. Львів;

Качмарчик В.П. – доктор мистецтвознавства, професор, м. Київ;

Рада Славінська – доктор мистецтвознавства, професор, м. Пловдив, Болгарія;

Круль П.Ф. – доктор мистецтвознавства, професор, м. Івано-Франківськ;

Громченко В.В. – доктор мистецтвознавства, професор, м. Дніпро;

Сверлюк Я.В. – доктор педагогічних наук, професор, м. Рівне;

Вовк Р.А. – кандидат мистецтвознавства, професор, м. Київ;

Гишка І.С. – кандидат мистецтвознавства, доцент, м. Львів;

Овчар О.П. – кандидат мистецтвознавства, доцент, м. Харків;

Слупський В.В. – кандидат мистецтвознавства, доцент, м. Київ;

Цюлюпа Н.Л. – кандидат педагогічних наук, доцент, м. Рівне;

Закопець Л.М. – кандидат мистецтвознавства, професор, м. Львів.

Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя. Збірник наукових праць. Випуск 16 / Упорядник С.Д.Цюлюпа. – Рівне: Волинські береги, 2024. – 94 с.

ISSN 2522-1590 (Online)

ISSN 2522-1582 (Print)

DOI 10.35619 префікс

У збірнику містяться результати наукових досліджень у жанрі духової музики, поєднані різні підходи дослідників до розкриття питань з історії виконавства на духових інструментах, створення духових оркестрів та перспективи їх розвитку, а також з методики викладання гри на духових інструментах.

Наукові статті висвітлюють корисну інформацію для викладачів, студентів, магістрантів, аспірантів та докторантів мистецьких закладів вищої освіти і широкого кола шанувальників жанру духової музики.

The collection contains the results of research in the genre of wind music, combines different approaches of researchers to disclose the issues of history performance on wind instruments, creation of brass bands and prospects for their development, as well as teaching the methodic of performance on musical instruments. Submitted problematics and scientific articles contain useful information for teachers, students, undergraduates, graduate students and doctoral students of art universities, as well as for a wide range of fans of the brass music genre.

УДК 780.8 : 780.64

**Збірник індексується в міжнародних науково-метричних базах
Google Scholar та Academic Resource Index Research Bib.**

*За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідають автори статей.
Погляди авторів можуть не збігатися з позицією редакційної колегії.*

ISSN 2522-1590 (Online)

ISSN 2522-1582 (Print)

DOI 10.35619 префікс

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2024

© Кафедра духових та ударних інструментів РДГУ, 2024

© Видавництво "Волинські береги", 2024

З М І С Т***Історія та теорія музичного мистецтва***

Круль П.Ф. Специфіка виникнення та формування народної музично-виконавської культури Галицького регіону Карпат	6
Вовк Р.А. Світові досягнення кафедри дерев'яних духових інструментів Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського.....	12
Цюлюпа С.Д. Коваль Євген Миколайович – корифей школи гри на трубі Волинського краю.....	22
Zilong Niu. On the evolution of percussion instruments in China.....	30
Торговицька М-С.Т. До питання еволюції школи гри на флейті в Західній Україні	38
Димченко С.С., Димченко К.С. Рівненська дитяча музична школа № 2. Творча майстерня талантів (до 50-річчя школи).....	43

Педагогіка та методика духового виконавства

Громченко В.В. Концертний проєкт у системі сучасної музичної освіти	51
Гишка І.С. Об'єктивні і суб'єктивні чинники та їх вплив на успішний виступ оркестрового колективу на концертному подіумі	55
Палаженко О.П., Пастушок Т.В. Методологічні складові формування музичного слуху у музиканта-духовика в процесі оркестрово-виконавської підготовки.....	59
Лебедь В.О. Фестивально-конкурсна культура в аспекті академічних творів для саксофона з духовим оркестром.....	63
Терлецький М.М. Музично-слухова увага музиканта-духовика і її виховання.....	68
Хлюстін Ю.В. Особливості професійної підготовки диригента аматорського духового оркестру	71
Дмитрук А.Я., Смик Є.В., Подранецький П.А. Особливості застосування компетентнісного підходу для ефективного формування мисленнєвої діяльності підлітків.....	77
Відомості про авторів	81
Презентація сучасних наукових, навчально-методичних та нотних видань духовиками України та зарубіжжя (2013-2023 роки)	83

сучасним флейтистам виявляти свою творчу індивідуальність та створювати унікальні інтерпретації музичних творів.

Поява нових флейтових ансамблів та муніципальних духових і естрадно-симфонічних оркестрів є ще одним важливим кроком у розвитку флейтової школи в Україні. Ці колективи розширюють аудиторію, виконуючи як класичний, так і сучасний репертуар. Крім того, співпраця з музикантами інших жанрів стає частиною нових тенденцій, що сприяють креативному обміну ідеями та збагаченню флейтової школи в Україні.

Висновки. З усього вищесказаного, можемо зробити висновки стосовно того, що еволюція школи гри на флейті в Західній Україні відображає складний та багатогранний процес, вплив якого визначається історичними, культурними та соціальними чинниками. У цьому контексті важливо зазначити постійний пошук нових технік, стилів та виконавських підходів, який становить сутність історії школи флейтового мистецтва. Західна Україна, обдарована власною музичною спадщиною, впливає на формування унікального стилю та характеру флейтової школи. Проведення наукових досліджень допомагає розкрити та документувати зміни в методології навчання та стилістиці виконання, що є важливим для розуміння впливу флейтового мистецтва на музичну культуру регіону. Додаткове дослідження еволюції флейтової школи в Західній Україні відкриває нові можливості для збагачення наукового розуміння музичної спадщини регіону та сприяє розвитку майбутніх поколінь флейтистів.

Список використаних джерел:

1. Апатский В.Н. История духового музыкально-исполнительского искусства. Книга 2. / Учебное пособие. – К.: ТОВ «Задруга», 2012. – 408 с.
2. Цюлюпа С.Д. Кандидатські та докторські дисертації духовиків України в освітньому процесі мистецьких закладів вищої освіти. Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя. Збірник наукових праць. Випуск 14 / Упорядник С.Д. Цюлюпа. – Рівне: Волинські обереги, 2022. – 132 с.

УДК 13: 783. 8 (477)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4692-6197>

ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-1237-4436>

Димченко С.С.,

м. Рівне

Димченко К.С.,

м. Рівне

РІВНЕНСЬКА ДИТЯЧА МУЗИЧНА ШКОЛА №2. ТВОРЧА МАЙСТЕРНЯ ТАЛАНТІВ (до 50-річчя школи)

*"Музика – це найвища форма мистецтва.
Найбагатіша з усіх його проявів. Це чисті
людські емоції – викарбувані, кристалізовані, і
оформлені так, аби їх можна було передати
іншим".*

Кен Ішівата

Анотація. У статті висвітлюється історія розвитку та сучасний стан Рівненської дитячої музичної школи №2. Проаналізовано педагогічну, методичну, творчу та виховну роботи викладачів школи. Охарактеризовано питання розвитку та вдосконалення навчально-виховного процесу.

Ключові слова: викладач, педагогічна майстерність, методика викладання, духові інструменти, ударні інструменти, музика, учень, музикант, особистість.

Annotation. The article highlights the history of development and the current state of Rivne Children's Music School No. 2. The pedagogical, methodological, creative and educational work of the school's teachers is analysed. The issues of development and improvement of the educational process are described.

Keywords: teacher, pedagogical skills, teaching methodology, wind instruments, percussion instruments, music, student, musician, personality.

Постановка проблеми. На сторінках наукових видань приділено значну увагу видатним подіям у сфері культури і мистецтва України та зарубіжжя. Проте недостатньо уваги приділено вивченню історичного шляху становлення та розвитку дитячих музичних шкіл Рівненщини. На наш погляд, ці питання слід розглядати з позиції інтеграції системи музичної освіти України в Європейський простір.

Метою статті є розкриття історії, розвитку та сучасності Рівненської дитячої музичної школи №2 та її вплив на формування і становлення творчого потенціалу учнів-музикантів. **Аналіз досліджень.** Різні аспекти організації музичного навчання учнів неодноразово ставали предметом теоретико-методичного аналізу багатьох науковців: вивченню динаміки формування вітчизняних та зарубіжних музично-педагогічних концепцій присвятили свої ґрунтовні дослідження О. Алексєєв, Л. Баренбойм, Н. Гуральник, Н. Кашкадамова, А. Ніколаєв, О. Михайличенко, С. Уланова; пріоритетні підходи до змістового наповнення музично-освітнього процесу розглядали Е. Абдуллін, В. Крюкова, Л. Масол, О. Олексюк, О. Рудницька, Г. Падалка, О. Щолокова, В. Шульгіна. Сучасні наукові дослідники жанру духової музики В.М. Апатський, А.Я. Карпак, В.Т. Посвалюк, Р.А. Вовк, В.О. Богданов, П.Ф. Круль, І.С. Гишка, В.В. Громченко, Г.П. Марценюк, С.Д. Цюлюпа, Ф.П. Крижанівський та інші. Їх праці стали фундаментальними у розкритті культурно-мистецьких процесів нашої держави. Саме аналіз цих наукових досліджень спонукав до ознайомлення з історією розвитку та сучасним станом Рівненської дитячої музичної школи №2.

Виклад основного матеріалу. Музика. Наскільки прекрасний і безмежний цей пласт людської культури! Цілий океан живих пристрастей, піднесених мрій та шляхетних прагнень людства втілений у шедеврах світової музичної культури. Чого варта музика без тих, хто дає їй життя, хто робить її відомою та привабливою.

Саме музична школа покликана виховувати маленьких музикантів, прищепити їм гарний смак, допомогти зробити перший крок на великому шляху пізнання музики. Почесна місія провідника у світ музики покладається на викладача, який може здійснити це чудо.[2, с.8].

Не зважаючи на обставини, усвідомлюючи реалії, Рівненська ДМШ №2, завдяки засновнику та директору М.Ф. Тищенку, впевнено йшла до свого народження. Микола Федорович відноситься до того покоління, яке будувало та створювало нашу країну. Він народився 16 листопада 1935 року в с. Михайлівка Коростенського району Житомирської області. З 1951 по 1955 роки навчався в Житомирському музичному училищі по класу домри та баяну. По закінченню був призваний до лав радянської армії, де служив в Рівненському військовому духовому оркестрі, оволодівши F-ною валторною.

З 1959 по 1964 роки навчався в Мінській державній консерваторії по класу домри. В 1971 році був направлений до Рівного на посаду директора музичної школи обласного відділення музично-хорового товариства УРСР, на базі якого й була створена Рівненська ДМШ №2 – 4 січня 1974 року.

На початку, під нову музичну школу було пристосовано приміщення по вулиці С. Разіна, 87. В 1976 році дитяча музична школа №2 розмістилася в старовинному будинку по вулиці 16 Липня, 22. В стінах школи щоденно відбувалися уроки творчого пізнання для майже 40 викладачів та 400 учнів.

З 1986 року Микола Тищенко, за підтримки голови міської Ради Віктора Чайки, розпочав неймовірно масштабний проект, який на той час, поставив багато рекордів. Зокрема, на проект школи, створений рівненським архітектором Чабаком Мирославом Степановичем, було виділено з Києва, (завдяки таланту М. Ф. Тищенка та В. А.Чайки) 1 мільйон 200 тисяч карбованців. Був відвойований та спроектований за японською акустичною технологією прекрасний концертний зал на 450 місць. Школа була збудована за рекордні на той час два роки. Крім цього, на виділені додатково 50 тисяч карбованців було закуплено оркестрові комплекти інструментів та 4 роялі. За словами Миколи Федоровича – це єдина в Україні музична школа такого масштабу.

У результаті, в 1988 році школа отримала від адміністрації міста сучасне приміщення по вул. Покровській, 13а, збудоване за спеціальним проектом, в якому передбачені класи для індивідуальних занять з фаху, аудиторії для занять з музично-теоретичних дисциплін, малі репетиційні зали, нотна бібліотека, фонотека та концертна зала.[1, с.38].

Микола Федорович Тищенко очолював педагогічний колектив впродовж тридцяти років. За період його роботи було створено симфонічний оркестр, ансамблі народних інструментів, ансамблі струнно-смичкових інструментів молодших та старших класів, оркестр народних інструментів «Оберіг», фольклорний ансамбль «Уляночка», ансамбль викладачів «Елегія», капелу бандуристів, хор викладачів «Барви», камерний хор «Аве Марія». Відкрито клас ударних інструментів. Підписано угоду про співпрацю та обмін досвідом між Рівненською дитячою музичною школою №2 та Житомирською дитячою музичною школою №2, засновано Міжнародний фестиваль дитячого хорового співу «Рівненські дзвіночки». Крім цього Миколою Федоровичем, як композитором, написано:

5 концертів для домри з оркестром, концерт для труби з фортепіано, концерт для флейти з фортепіано, велику кількість творів для баяна, гітари та хору. На рахунку Тищенка 3 творчих вечора у якості композитора та виконавця своїх творів.

Микола Федорович упродовж 15-ти років був Головою президії Ради директорів музичних шкіл Рівненської області. [6, с.3].

Значний внесок в розвиток музичної школи вніс наступний директор закладу – член національної спілки театральних діячів України, член національної музичної спілки України, переможець рейтингу в номінації кращий композитор та аранжувальник відкритого рейтингу популярності «Гордість міста», композитор Валерій Марченко.

З 2010 року ним було започатковано проведення Всеукраїнського конкурсу «Бурштинові нотки», на який приїздили конкурсанти з усієї України.[4, с.5].

Сьогодні РДМШ №2 очолює викладач вищої категорії, викладач-методист, Голова президії Ради директорів початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів Рівненської області – Сергій Климчик. Йому допомагають два заступники директора з навчальної роботи Віктор Гаврилюк та Олена Ковальчук.

Климчик Сергій Васильович закінчив з відзнакою Мізоцьку ДМШ, Дубенське культурно-освітнє училище по класу труби. 1992-1997рр. навчався у Рівненському державному інституті культури, клас труби – заслужений діяч мистецтв України, кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри духових та ударних інструментів ІМ РДГУ Цюлюпа Степан Данилович та на 5-у курсі – старший викладач кафедри Садовий Олексій Григорович. В 1994 році прийнятий на посаду викладача по класу труби на відділ духових та ударних інструментів в РДМШ №2. У 2013 році, під керівництвом Сергія Васильовича, комунальний заклад Рівненська ДМШ№2 став переможцем у номінації «Кращий колектив культури та мистецтва» відкритого рейтингу популярності «Гордість міста».

За останні 10 років дирекцією школи було встановлене відеоспостереження в закладі, замінені всі лампи освітлення старого зразка на економічні лед лампи. Був здійснений капітальний ремонт протирадіаційного укриття, встановлена охоронна система автоматизації ПРУ. Замінені всі вікна на металопластикові, проведено капітальний ремонт покрівлі школи, здійснено модернізацію індивідуального теплового пункту за Міжнародною програмою "НЕФКО", а також ремонт оркестрових кабінетів, придбання дизельного генератора на потреби школи у разі надзвичайної ситуації.

Здійснювалися закупівлі великої кількості музичних інструментів, зокрема, вібрафону, конгів, оркестрових тарілок, тощо. Придбання сучасної акустичної апаратури, мікрофонів та радіомікрофонів, цифрового мікшерного пульта. Придбання костюмів для хорових колективів та колективів класу сучасної хореографії.

Придбання цифрових роялів Yamaha, великого оркестрового барабану, духових інструментів, народних інструментів, струнно-смичкових інструментів. Придбання меблів, шкільних дошок в теоретичні класи, електрообігрівачів UFO.

Оновлення пожежних щитів протипожежних рукавів та стволів. Виготовлення пожежних стендів. Виготовлення інформативних стендів відділів. Озеленення школи. Закуплено сучасну оргтехніку та ліцензійні бухгалтерські програми.[3, с.41].

Музична школа – це духовна освіта дитини, це творення дитячої душі через сприйняття прекрасного. Перші кроки на шляху музичної освіти дитина робить саме у музичній школі, де поряд з високою професійністю панує атмосфера закоханості в музику та взаємоповага учнів та педагогів. **Сьогодні Рівненській дитячій музичній школі №2 – 50 років.** Кожен ювілей – це своєрідний підсумок звершень у царині духовності та вдосконалення.

Рівненська ДМШ№2 – єдина музична школа в області, яка володіє найбільшою кількістю різноманітних музичних інструментів та відділів, на яких навчаються учні: фортепіано, скрипка, віолончель, контрабас, бандура, домра, гітара, цимбали, баян, акордеон, флейта, кларнет, труба, тенор, баритон, туба, тромбон, саксофон-альт, саксофон-тенор, ударні інструменти, вібрафон, ксилофон, сопілка, електрогітара, бас-гітара, арфа, хоровий спів, сольний спів, народний спів, академічний спів, естрадний спів, весь комплекс музично-теоретичних дисциплін, народний танець, бально-спортивний танець, сучасний танець та класичний танець.

Випускники щорічно вступають до вищих мистецьких закладів України 1-4 рівнів акредитації, що свідчить про їх якісну підготовку педагогами школи. Неодноразово учні та викладачі школи ставали лауреатами та дипломантами престижних Міжнародних, Всеукраїнських, регіональних, обласних конкурсів і фестивалів.

На базі школи проводилися і проводяться Міжнародні, Всеукраїнські фестивалі та конкурси: Всеукраїнський конкурс дитячо-юнацької музики «Бурштинові нотки», Міжнародний конкурс молодих виконавців (ансамблів) на духових та ударних інструментах імені В. Старченка, щорічний

обласний огляд-конкурс серед учнів та вчителів шкіл естетичного виховання. Адміністрація школи та педагогічний колектив тісно співпрацюють з рівненським факультетом Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. Викладачами школи проводяться майстер-класи та відкриті уроки для слухачів категорії «викладачі початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів» по класу фортепіано, струнно-смичкових інструментів, духових інструментів, народних інструментів, а також для викладачів вокально-хорових та музично-теоретичних дисциплін.

Музична школа є базою навчально-педагогічної та виробничої практики студентів Інституту мистецтв РДГУ, зокрема кафедр духових та ударних інструментів, хорового диригування, естрадної музики.

З метою виконання завдань та забезпечення найбільш сприятливих умов для розвитку прагнень і здібностей учнів, в школі функціонують такі музичні відділи: фортепіанний відділ, відділ струнно-смичкових інструментів, відділ народних інструментів, відділ духових та ударних інструментів, відділ хорового співу, відділ сольного співу, відділ музично-теоретичних дисциплін, клас сучасної хореографії. [5, с.118].

На сьогоднішній день в школі навчається 985 учнів.

Відділ духових та ударних інструментів

Відділ духових та ударних інструментів був створений з перших днів заснування РДМШ №2. Засновниками відділу були Юхим Григорович Шапіро та Василь Андрійович Темнюк. У 1974 році, на запрошення директора ДМШ №2 Тищенко М.Ф., на базі загальноосвітньої школи №8, заснують відділ духових та ударних інструментів. В цей період починає проявлятися педагогічний талант молодих викладачів. Вони одночасно викладають весь склад інструментів духового оркестру. Результатом їх плідної діяльності став перший вдалий набір учнів на відділ, завдяки якому був створений дитячий духовий оркестр. У зв'язку з початковою малочисельною кількістю основного контингенту учнів музичної школи, молоді викладачі В.А. Темнюк та Ю.Г. Шапіро майстерно заохочували учнів загальноосвітньої школи №8 до гри у духовому оркестрі. Репетиції починалися о 7-й годині ранку, перед уроками в загальноосвітній школі, а вже після їх закінчення діти з радістю відвідували заняття зі спеціального інструменту та оркестрового класу. Вже за рік наполегливої роботи, у 1975р., Василь Андрійович та Юхим Григорович провели перший звіт відділу духових та ударних інструментів ДМШ №2. Оркестр духових інструментів брав активну участь у заходах міста Рівного та області.

Першим завідувачем відділу духових та ударних інструментів та диригентом дитячого духового оркестру був **Шапіро Юхим Григорович** – викладач по класу духових інструментів. Одномумцем Ю.Г. Шапіро та співзасновником відділу духових та ударних інструментів був **Темнюк Василь Андрійович**.

В 1981 році відділ очолив **Хрін Володимир Іванович** – викладач по класу духових інструментів, керівник дитячого духового оркестру (1982-1990 рр.).

З 1988 – 2014 рік відділ духових та ударних інструментів очолював **Сернюк Микола Васильович** – спеціаліст вищої категорії, старший викладач по класу туби.

З вересня 2014 року завідувачкою відділу духових та ударних інструментів стала спеціаліст вищої категорії, старший викладач по класу флейти – **Димченко Катерина Сергіївна**, яка успішно організовує та популяризує всю методичну та концертну діяльність відділу. З детальною інформацією про роботу відділу можна ознайомитись на сторінці відділу в соціальній мережі фейсбук <https://www.facebook.com/groups/100974363586911>

З розширенням школи – збільшується і відділ духових та ударних інструментів. Упродовж 50 років відділ збільшився з 20 до 148 учнів, з 2 до 20 викладачів фахових дисциплін.

Педагогічний фундамент відділу духових та ударних інструментів закладено викладачами, які на високому освітньому та мистецькому рівні навчають, виховують, формують юних музикантів-духовиків. Серед них:

Димченко К.С. – спеціаліст вищої категорії, старший викладач по класу флейти;

Климчик С.В. – спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, викладач по класу труби, директор КЗ «Рівненська дитяча музична школа № 2»;

Сернюк М.В. – спеціаліст вищої категорії, старший викладач по класу туби;

Потайчук О.О. – спеціаліст вищої категорії, старший викладач по класу кларнета та саксофона;

Протас М.М. – спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, викладач по класу кларнета;

Темнюк В.А. – спеціаліст вищої категорії, старший викладач по класу флейти;

Радчук В.В. – спеціаліст вищої категорії, старший викладач по класу тромбона;

Островський Ю.В. – спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, викладач по класу духових інструментів, керівник зразкового дитячого духового оркестру (1998-2017 рр.);

Ковальчук В.В. – спеціаліст вищої категорії, старший викладач по класу ударних інструментів;

Кошин В.В. – спеціаліст вищої категорії, викладач по класу саксофона;

Сернюк Е.М. – спеціаліст першої категорії, викладач по класу духових інструментів;

Мартинюк П.В. – спеціаліст другої категорії, викладач по класу духових інструментів;

Боровець А.О. – спеціаліст першої категорії, викладач по класу духових інструментів, керівник естрадно-джазового оркестру;

Мазурок А.О. – керівник зразкового духового оркестру;

Чорноморець В.В. – спеціаліст першої категорії, викладач по класу труби;

Руда Т.В. – викладач по класу саксофона;

Козачук І.Р. – викладач по класу сопілки;

Тимків П.О. – викладач по класу сопілки;

Радчук І.В. – викладач по класу тромбона;

Дєєв Н.С. – викладач по класу ударних інструментів.

Упродовж історії відділу духових та ударних інструментів працювали такі викладачі: В'ячеслав Криштоф – викладач по класу ударних інструментів, Василь Пастушок – викладач по класу валторни, Дмитро Полех – викладач по класу валторни, Євген Самусенко – викладач по класу кларнета, Микола Сверида – викладач по класу валторни, Юрій Галанюк – викладач по класу труби, Марина Кузмічова – викладач по класу сопілки, Тарас Пастушок – викладач по класу саксофона, Сергій Туровський – викладач по класу кларнета, Ольга Фашевська – викладач по класу кларнета, Богдан Прищепа – викладач по класу сопілки, флейти, Роман Абдалов – викладач по класу саксофона.

На відділі духових та ударних інструментів ДМШ№2 функціонує велика кількість учнівських творчих колективів:

Зразковий духовий оркестр, керівник – Анатолій Мазурок;

Естрадно-джазовий оркестр, керівник – Андрій Боровець;

Духовий оркестр молодших класів, керівник – Василь Радчук;

Ансамбль ударних інструментів, керівник – Віталій Ковальчук;

Ансамбль сопілкарів, керівник – Поліна Тимків;

Ансамбль флейтистів, керівник – Василь Темнюк;

Ансамбль саксофоністів, керівник – Олег Потайчук;

Ансамбль трубачів, керівник – Микола Сернюк;

Брас квінтет духових інструментів, керівник – Василь Радчук;

Ансамбль духових інструментів, керівник – Юрій Островський.

Заслуженим авторитетом в Рівненській ДМШ№2 користується зразковий дитячий духовий оркестр. Він є творчою лабораторією для вихованців відділу духових та ударних інструментів. В 1996 р. цей колектив здобув звання «зразкового».

Високий рівень виконавства є результатом наполегливої праці оркестрантів та керівників, якими за роки існування були: Ю.Г. Шапіро, В.І. Хрін, О.В. Мичко, Ю.В. Островський, Т.В. Пастушок, А.О. Боровець. Кращі традиції своїх попередників продовжує та примножує теперішній керівник духового оркестру А. О. Мазурок. Духовий оркестр сприяє зростанню нових талантів та популяризації духової музики.

З 2011 р. розпочав свою роботу естрадно-джазовий оркестр, керівник – випускник школи А. О. Боровець. Оркестр активно співпрацює з класом сучасної хореографії та відділом сольного співу.

Колективи відділу завжди на високому рівні представляють Рівненську ДМШ №2, виступають в різноманітних заходах школи та міста, займають призові місця на Міжнародних, Всеукраїнських, регіональних, обласних конкурсах та фестивалях.

Відділ духових та ударних інструментів постійно проводить різноманітні види концертної роботи – сольну та ансамблеву, профорієнтаційну, методичну, тематичну та лекційну, по обміну досвідом з іншими навчальними закладами. Викладачі приділяють велику увагу питанням методики викладання, а також питанням профорієнтації серед учнів та їх батьків, проводять заходи задля популяризації і розвитку духового мистецтва, разом з учнями своїх класів плідно співпрацюють з усіма відділами школи, є учасниками та солістами музичних колективів: духового, естрадно-джазового, симфонічного, народного оркестрів, грають у складі ансамблів.

На відділі відбуваються щорічні концертні заходи: творчий звіт відділу, дебютний концерт учнів 1 класу, концерт «Флейтові фантазії» учнів класу викл. Темнюка В.А., концерт «Чарівна флейта» учнів класу викладача Димченко К.С., концерт «Сопілкові візерунки» учнів класу Тимків П.О., різдвяний концерт «Запалюючи зірки...», концерт випускників.

Відділ народних інструментів

Засновники відділу: Алевтина Брега, Ольга Рогульська, Микола Тищенко, Микола Бордюг, Людмила Ніколенко, Микола Воротніков, Віра Солтус, Олена Бондар, Тетяна Підгурська, Валентина Лавренчук.

Бордюг Микола Володимирович був першим заступником директора з навчальної роботи, він створив оркестр народних інструментів та був першим його керівником. Одним з найкращих диригентів оркестру був Ейсмонт Валентин Анатолійович.

Відділ народних інструментів існує з часу відкриття школи. Першим завідуючим відділу був Дячук Юрій Михайлович (з 1974 р.), який багато зробив для його становлення. Протягом років відділом керували Ніколенко Л.М., Пустовіт Л.В., Рокітенець Т.Т., Холодова Т.В., Пікуза С.А., Костенко П.О. Зараз відділ очолює викладач по класу баяна, спеціаліст вищої категорії Одемчук Ольга Василівна.

На відділі працюють 23 викладачі та навчається 221 учень. Відділ поділений на 4 секції. Секція бандури – завідувача секції Козлова Н.П., викладач по класу бандури, спеціаліст вищої категорії. Викладачі: Бартошевич О.Р., Патрій Л.М., Рокітенець Т.Т., Чирук О.О.. Секція баяна – завідуючий секції Жовнір С.Я., викладач вищої категорії по класу баяна. Викладачі: Ніколенко Л.М., Одемчук О.В., Оксенчук Д.Ю., Пустовіт Л.В.. Секція гітари – завідувача секції Холодова Т.В., старший викладач по класу гітари, спеціаліст вищої категорії. Викладачі: Гаврилюк В.В., Гачкайло І.В., Костюк В.П., Мішуков Д.С., Хімич К.Й.

Секція домри та цимбал – завідувача секції Гаврилюк Н.І., викладач вищої категорії по класу домри. Викладачі: Костенко О.О., Лавренчук В.В.,

Мостовий С.В., Олексійовець Д.Я., Пекарська С.Д., Пікуза С.А., Холодова Т.В..

Колективи відділу: Зразковий дитячий оркестр народних інструментів, керівник – Пекарська С.Д.; Зразкова капела бандуристів, керівник – Чирук О.О.; Ансамбль баяністів, керівник – Пустовіт Л.В.; Ансамбль баяністів, керівник – Оксенчук Д.Ю.; Ансамбль гітаристів, керівник – Мішуков Д.С.; Зразковий ансамбль домристів, керівник – Гаврилюк Н.І.; Зразковий ансамбль народної музики «Перепілонька», керівник – Мостовий С.В.

Відділ струнно-смичкових інструментів

Відділ працює з часу відкриття школи. Першими педагогами по класу скрипки були Ельвіра Черняк та Олена Кальмук.

Першою завідувачкою відділу була Ельвіра Черняк (1974-1977 рр.). З 1977-2014 рр. відділ очолювала викладач вищої категорії, викладач-методист Кальмук Олена Антонівна. З 2014 року відділ очолює викладач вищої категорії, старший викладач Остапова Ольга Миколаївна. Під її керівництвом працюють: О. Кальмук, В. Солтус, О. Рисінський, А. Кун, І. Суха, І. Горбачук, В. Шевчук, О. Редько, В. Бондар, Г. Хоменко, В. Юшук, І. Гасратова, Ю. Скрипник.

На відділі працює 15 викладачів та навчається 125 учнів.

На базі відділу працюють колективи: симфонічний оркестр, керівник – Ю. Скрипник; ансамбль скрипалів молодших класів «Мелодія», керівник – В. Ющук; ансамбль скрипалів старших класів «Рапсодія», керівник – І. Горбачук; ансамбль віолончелістів, керівник – А. Кун; камерний оркестр викладачів відділу, керівник – О. Кальмук.

Фортепіанний відділ

Фортепіанний відділ існує з часу відкриття школи. Першими викладачами були: Ярослава Дунайська, яка довгий час очолювала відділ, Олександра Удод, Людмила Ветрова, Інна Петрухіна, Валентина Аксьонова, Тетяна Ветрова, Валентина Дьомушкіна, Шавліна Корнілова, Ніна Дихне, Ірина Левченко, Надія Чіпуріна, Майя Мирончук.

З 2018 року відділ очолює викладач вищої категорії, старший викладач Мартинюк Алла Володимирівна.

Завідуюча секцією №1, завідуюча секцією концертмейстерства, викладач вищої категорії, старший викладач Матлашевська І.В. Завідуюча секцією №2, викладач вищої категорії Головка Н.І. Завідуюча секцією загального фортепіано, викладач вищої категорії Кисарець О.В.

На відділі навчається 285 учнів та працює 44 викладача .

11 викладачів відділу мають звання старший викладач: Чіпуріна Н.Ф., Моторіна О.В., Петрухіна І.К., Петрухіна А.В., Кірілліна С.В., Мирончук М.В., Слокотович-Дунайська Я.К., Матлашевська І.В., Стукало Л.О., Томкович Д.С., Лазутіна Т.С.

Звання старший викладач концертмейстер мають Моторіна О.В., Стукало Л.О., Матлашевська І.В., Савченко Н.В., Брега М.Е., Янушевська Т.А. – викладач-методист.

Ведучими концертмейстерами з перших років існування відділу були Моторіна О.В., Кулікова Л.Б.. Згодом до них приєдналися Матлашевська І.В., Стукало Л.О., Мостова М.А., Закидальська І.М., Савченко Н.В., Кисарець О.В., Брега М.Е. саме вони були нагороджені дипломами кращого концертмейстера на численних обласних, Всеукраїнських та Міжнародних конкурсах. За останні роки ряди кращих концертмейстерів поповнили Сапіжук Н.В., Ковба Н.Ю. та Кульчинський С.Я. Впродовж 30 років на відділі існує фортепіанний дует «Концертіно» у складі Моторіної О.В. та Стукало Л.О.. У творчому доробку дуету більше 50 творів різних авторів, епох та стилів.

Відділ хорового співу

Новатором та ідейним натхненником створення, єдиного, на той час, в області співочого відділу, була викладач Алла Косих, нині Заслужений працівник культури України, спеціаліст вищої категорії, старший викладач, завідувачка відділу хорового співу 1990-2003 рр.

З 2003-2006 рр. центр вокально-хорового мистецтва очолювала заслужений працівник культури України Марія Гончарова, художній керівник та диригент зразкового камерного хору «Ave Maria».

З 2006-2021 рр. центр вокально-хорового мистецтва, а пізніше з 2008 року відділ хорового співу очолювала спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, керівник зразкового хору молодших класів «Камертон» – Олена Огонь.

З 2022 року відділ хорового співу очолює спеціаліст вищої категорії, старший викладач – Тетяна Мись.

На відділі хорового співу дитячої музичної школи навчається 92 учні .

Активно працюють навчально-творчі колективи: зразковий камерний дитячий хор «Кредо», керівник – Тетяна Мись; зразковий ансамбль «Класікус», керівник – Тетяна Мись; зразковий хор молодших класів «Камертон», підготовча група хору «Домісолька», керівник – Олена Огонь; зразковий хор старших класів «Токатіна», керівник – Ольга Костюк; хор молодших класів «Співаночки», керівник – Вікторія Піддубник, хормейстер – Марія Гапич.

Хор старших класів фортепіанного відділу «Фантазія» був створений в перші роки роботи музичної школи. У різні роки колективом керували: Людмила Сеньчина, Тетяна Латиш, Людмила Ветрова, Валентина Чалюк, Алла Косих. З 2013 року хор носить назву «Токатіна», керівник – Маргарита Грицюк.

З 1993 – 2019 рік на відділі хорового співу дитячої музичної школи був створений народний аматорський жіночий хор «Барви» та народний вокальний ансамбль «Елегія», керівник – Алла Косих.

Відділ сольного співу

Відділ створено у 2008 році. З 2008 – 2016 рр. відділ очолювала Марченко Жанна Іванівна. З 2016 р. відділ очолює викладач вищої категорії, старший викладач – Татарин Ірина Миколаївна.

На відділі працює 7 викладачів та навчається 57 учнів за трьома напрямками співу: народний, естрадний та академічний.

На відділі функціонує зразковий дитячий фольклорний ансамбль «Уляночка», керівник – Ірина Татарин.

Викладачі відділу : Латиш Т.В. (викладач академічного співу); Татарин І.І. (викладач народного співу); Костюк О.О. (викладач академічного та естрадного співу); Мельничук А.Л. (викладач академічного співу); Пастушок Ю.В. (викладач естрадного співу); Піддубник В.Г. (викладач естрадного співу); Паламарчук Т.А. (викладач естрадного співу).

Клас сучасної хореографії

2008 року в школі відкрився клас сучасної хореографії. З моменту заснування класу його очолює викладач вищої категорії, викладач сучасного та класичного танцю, акробатики та теоретичних дисциплін – Ірина Лобода. В класі сучасної хореографії працюють Ольга Кривець – викладач класичного та народно-сценічного танцю та Надія Полідвор – викладач сучасного танцю.

В класі хореографії навчається 57 учнів.

Протягом існування класу свою часточку педагогічної майстерності та творчості в класі лишали: Катерина Медяник – викладач сучасної та народно-сценічної хореографії, керівник ансамблю «AZART», Ольга Ковбарь – викладач сучасної хореографії, акробатики; Інна Коваль – викладач класичного та народно-сценічного танцю, Анастасія Ташлікович – викладач сучасної хореографії, імпровізації, Богдан Сокальський – викладач бальної хореографії.

В класі існує потужний учнівський колектив Ансамбль сучасного танцю «AZART», керівник – Ірина Лобода. З моменту заснування колективу було створено понад 50 хореографічних творчих композицій викладачами класу.

Відділ музично-теоретичних дисциплін

На відділі музично-теоретичних дисциплін працює 11 викладачів.

Звання «старший викладач» присвоєно: Жовнір І.В., Ковальчук О.В., Лещук О.Г., Чорна Л.О.. Старший викладач Ковальчук О.В. є членом національної музичної спілки України. Викладач Радковська Л.М. має наукове звання «кандидат педагогічних наук».

Протягом останніх років відділ очолювали: викладач вищої категорії, старший викладач Лещук О.Г., викладач вищої категорії, старший викладач Ковальчук О. В. З 2022 року заввідділом стала викладач вищої категорії, старший викладач Чорна Л.О.

Викладачі відділу приймають активну участь в концертній діяльності школи, кожного року готують і проводять загальношкільні заходи. Крім того, викладачі відділу активно співпрацюють з усіма відділами школи в створенні літературних сценаріїв та проведенні концертних заходів.

Щороку викладачі відділу проводять з учнями старших класів І тур обласного огляду-конкурсу з музично-теоретичних дисциплін: сольфеджіо, музичної грамоти, музичної літератури. Кращі учні щорічно стають учасниками, дипломантами та лауреатами обласних, Всеукраїнських та Міжнародних конкурсів.

Висновки. Кожного року випускники школи вступають до вищих навчальних закладів мистецького спрямування. За 50 років школу закінчили понад 4,5 тисячі учнів, серця яких назавжди зіграла музика, 625 з них продовжили навчання у вищих музичних закладах 1-4 рівнів акредитації і стали професійними музикантами. 57 випускників згодом поповнили педагогічний колектив школи.

В такі важкі часи для України, як ніколи виникає нагальна потреба у відродженні духовності та культури, які надихають людей на нові звершення, патріотизм та віру в перемогу, для підтримки духу Українського Народу.

Достойним фіналом святкування 50-річчя ДМШ №2 став звіт усіх відділів упродовж місяця та грандіозний звіт всієї школи, на який було відібрано з 350 номерів – 50 найкращих. На сцені виступила нова генерація, яка випромінювала впевнене майбутнє цієї школи та нашої країни – України.

Література:

1. Архівні документи Рівненської дитячої музичної школи №2.
2. Котюттик С.Д. Таємниці геніїв. – Київ. – «Мистецтво». –2016. –320с.
3. Климчик С.В. Рівненський дитячий музичній школі №2 – 45 років. – Рівне. – ФОП Опанасик В. Л. – 2019. – 45с.
4. Марченко В.В. Музичній школі №2 – 35 років. – Рівне. – ВАТ «Рівненська друкарня». – 2009. – 18 с.
5. Столярчук Б.Й. Митці Рівненщини. – Рівне: видавець О. Зень. – 2011. – 386с.
6. Тищенко М.Ф. Дитячий музичній школі №2 – 25 років. – Рівне. – ВАТ «Рівненська друкарня» . – 1999. – 20 с.

Наукове видання

**ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ДУХОВОЇ МУЗИКИ В КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ
УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖЖЯ**

Збірник наукових праць

ВИПУСК 16

Редактор-упорядник
Степан Цюлюпа

Верстка
Віталій Власюк

Підписано до друку 16.05.2024 р. Формат 60x84 1/8. Папір офсет.
Гарнітура "Times". Друк цифр. Ум. друк. арк. 11,16. Наклад 100 пр. Зам. 39.

Видавництво "Волинські обереги".

33028 м. Рівне, вул. 16 Липня, 38; тел./факс: (0362) 62-03-97;
e-mail: oberegi97@ukr.net

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта
видавничої справи ДК № 270 від 07.12.2000 р.

Надруковано в друкарні видавництва "Волинські обереги".